Styrets årsberetning for 2016

Harstad kommunale pensjonskasse ble etablert med oppstart 1. januar 2013, ved at Harstad kommunes pensjonsordninger ble flyttet fra forsikrede ordninger i livselskap til egen pensjonskasse. Pensjonskassen er opprettet for å forvalte pensjonsordningen for de ansatte i Harstad kommune og dens pensjonister. Pensjonskassens formål er å yte alderspensjon og uførepensjon til medlemmene, etterlattepensjon til ektefelle, samt barnepensjon til medlemmers etterlatte barn.

Styrets arbeid
Pensjonskassen ledes av et styre som er sammensatt av representanter for kommunen og pensjonskassens medlemmer. I tillegg er det valgt inn to eksterne styremedlemmer. Begge kjønn er representert i styret.

Styrets arbeid i 2016 har i hovedsak vært oppgaver knyttet til ordinær drift av pensjonskassen, medlemmenes rettigheter, arbeid knyttet til finansforvaltningen og risikoanalyser. Styret gjennomgår forvaltningsstrategien årlig eller oftere ved behov. Pensjonskassens økonomiske utvikling følges gjennom månedlige forvaltningsrapporter. Det utarbeides kvartalsvise risikoeksponeringsrapporter samt kvartalsregnskaper basert på forsikringsmessige avsetninger.

Styret har løpende fokus på pensjonskassens risikobærende evne, kapitalsituasjon og oppfølgning av rutiner knyttet til internkontroll og informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Daglig leder har utarbeidet rapport til styret om pensjonskassens status og drift basert på styrets vedtatte prinsipper og rutiner samt bestemmelsene i Internkontrollforskriften. I tillegg er det utarbeidet bekreftelse fra en uavhengig instans. Styret anser internkontrollen og risikostyringen i pensjonskassen å være tilfredsstillende. Pensjonskassen har ikke egen IKT-drift og kjøper alle sine administrative tjenester. Pensjonskassen er gitt konsesjon for sin drift og for behandling av personopplysninger.

Det er i løpet av 2016 avholdt fire styremøter.

Administrasjon
Daglig leder er ansatt i pensjonskassen i 50 % stilling. Funksjonen deles med Tromsø kommunale pensjonskasse, som ivaretar arbeidsgiveransvaret. Det er inngått avtale med Gabler AS og datterselskaper om regnskap, aktuar, administrasjon av forpliktelser, beregning og utbetaling av erstatninger m.v. Gabler er omfattet av offentlig tilsyn og IKT-forskriften.

Det er videre inngått avtale med Griff Kapital AS om investeringsrådgivning og finansrapportering.

Daglig leder i 2016 har vært Erling Høyer-Pettersen, som tiltrådte stillingen 1.1.2016. Ansvarshavende aktuar er Gabler AS. Irene Byermoen utøver arbeidet på vegne av Gabler AS.

Revisjonsfirmaet Enter Revisjon Hålogaland AS er pensjonskassens revisor.

Medlemmer og pensjonister
Ved utgangen av 2016 hadde pensjonskassen 2.244 aktive medlemmer og 1.434 pensjonister. Blant pensjonistene er det 855 alderspensjonister inkludert AFP, 105 ektefellepensjonister, 10 barnepensjonister og 464 personer som er helt eller delvis uføre. Pensjonskassen har også 3.993 fratrådte medlemmer med opptjente pensjonsrettigheter.

Pensjonskassen administrerer og forvalter pensjonsordningen for Harstad kirkelige fellesråd og HRS Husholdning AS i tillegg til ordningen for Harstad kommune. Pensjonsordningen for folkevalgte i Harstad kommune er inkludert i kommunens generelle ordning på visse vilkår.

Risikoeksponering
Styret vurderer pensjonskassens risikosituasjon jevnlig. De vesentligste risikoer er markedsrisiko knyttet til eiendelene, forsikringsteknisk risiko og operasjonell risiko. Styret har stilt rammer og krav for de viktigste forhold og det er etablert rutiner for løpende rapportering. Strategiene er fastlagt ut fra at medlemmenes rettigheter til enhver tid skal være fullt sikret etter de lover, regler og forskrifter som er fastsatt for pensjonskasser. Styret anser pensjonskassens bufferkapital å være tilfredsstillende ut fra den finansielle risikoeksponeringen, pensjonskassens finansstrategi, forventninger til avkastning og forventet utvikling i medlemsbestanden. Ut over markedsrisikoen, har det ikke vært endringer av betydning i pensjonskassens risikoeksponering i løpet av året.

Finanstilsynet innførte et strengere dødelighetsgrunnlag (K2013) for alle pensjonsinnretninger fra 01.01.14. Pensjonskassen er fullt oppreservert til det nye grunnlaget.

Forsikringsteknisk risiko utover risiko knyttet til allment økende levealder, gjelder hovedsakelig risikoen for flere tilfeller av uførhet eller flere etterlatte enn de forutsetninger premietariffene er basert på.

Forsikringsteknisk risiko er gjenforsikret ved at pensjonskassen har inngått katastrofe-reassuranseavtale med forsikringsselskapet Arch Re Accident & Health ApS, og avtalen dekker pliktige avsetninger dersom aktive medlemmer blir uføre eller dør som følge av ulykke. Avtalen trer i kraft dersom det oppstår skade eller dødsfall på to eller flere personer i samme hendelse. Maksimal dekning er 50 mill. kroner.

Markedsutvikling
Avkastningen i aksjer var samlet sett god i 2016, til tross for en del variasjoner innad i året. Pensjonskassen investerer i aksjer gjennom aksjefond, og om lag 1/3 av porteføljen er plassert i fond som kun handler på Oslo Børs. Pensjonskassens avkastning på aksjer var akseptabel med 6,7 %, som var 0,8 %-poeng over samlet referanseindeks.

Renten på 10-årig norsk statsobligasjon var svakt opp med bevegelse fra 1,54% til 1,66 % i løpet av året. Den norske tre års statsobligasjonsindeksen gav avkastning på 0,44 % i 2016. En betydelig inngang i kredittspreader både i det norske og internasjonale markedet medførte allikevel at obligasjoner med god kredittkvalitet oppnådde bra avkastning; for pensjonskassens del 3,5 % samlet i 2016. Inngangen i kredittspreader medførte at pensjonskassens plasseringer i internasjonale høyrentemarkeder gav en god avkastning på 7,8 %.

Ved årsskiftet 2016/2017 så man tegn til bedring i den globale veksten. Ulike prognoser tilsier en fortsatt moderat, men noe økende BNP-vekst i området 3 – 3,5% for 2017. Det globale rentenivået var fortsatt på et svært lavt nivå med bakgrunn i betydelige

pengepolitiske stimuli, spesielt i Japan og Europa. Man ser imidlertid tegn til visse innstramninger i pengepolitikken, og markedsrentene kom noe opp mot slutten av 2016. I første halvår 2016 var det til dels betydelige svingninger i markedene, men de stabiliserte seg i andre halvår og den stabilt positive utviklingen har fortsatt inn i 2017.

Kapitalforvaltning og økonomi
Pensjonskassens midler er forvaltet i henhold til gjeldende lov, forskrifter og øvrig regelverk. Det er inngått avtale med Griff Kapital om investeringsrådgivning. Styret har vedtatt strategi for finansforvaltning, rammer for eksponering på ulike typer finansielle aktiva, renterisiko, valutarisiko og bruk av derivater. Pensjonskassen legger FNs ti globale prinsipper for menneskerettigheter, arbeidsmiljø og ytre miljø til grunn for investeringene.

Det er etablert rammer for pensjonskassens bufferkapitalutnyttelse. Bufferkapital er definert som summen av egenkapital, reserver og avsetninger som kan tapes i regnskapsåret uten at myndighetenes minimumskrav til ansvarlig kapital brytes. Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene i så vel aksjefond som rentefond anses å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldende forskrift, utarbeidet egen strategi for forsvarlig likviditetsstyring i pensjonskassen.

For å overvåke investeringseksponeringen, samt for å kontrollere at pensjonskassen holder seg innenfor de gitte rammer, mottar styret månedlige rapporter. Investeringsrådgiver deltar på styremøter når styret ønsker det.

Forvaltningskapitalen per 31.12.2016 utgjorde (i tusen kroner):

Aksjer og andeler	381.322
Investeringseiendommer	189.000
Obligasjoner og andre fordringer	1.262.249
Sum	1.832.571

Kundeporteføljens verdijusterte avkastning var 4,8 % med en bokført avkastning på 1,9 %. Pensjonskassens selskapsportefølje (egenkapitalen) hadde en verdijustert og bokført avkastning på 7,9 %. Pensjonskassens gode avkastning i selskapsporteføljen skyldes oppskrivning av eiendom.

Pr 31. desember 2016 pensjonskassens krav til solvensmargin 61,2 mill. kroner. Solvensmarginkapitalen var 210 mill. kroner, som tilsvarer 343 % av kravet.

Resultater
Årsregnskapet er ført etter gjeldende regler og forskrifter for pensjonskasser og pensjonskassens eiendeler og gjeld er beregnet og verdsatt ut fra disse bestemmelsene. I tråd med gjeldende bokføringsforskrift, skal pensjonskassens totale midler fordeles mellom kundeporteføljen (teknisk regnskap/forsikringsfond) og selskapsporteføljen (ikke teknisk regnskap/ansvarlig kapital). Pensjonskassens eiendeler forvaltes separat for kunde- og selskapsporteføljen. Reallokeringer som følge av resultatdisponering foretas ved bankoverførsel mellom porteføljene.

Resultatet i kundeporteføljen før disponeringer ble 6,1 mill. kroner. Av dette utgjorde renteresultatet -7,5 mill. kroner etter at kursreguleringsfondet (urealiserte gevinster) økte med 44,6 mill. kroner i løpet av 2016. Kostnadsresultatet ble 1,0 mill. kroner. Risikoresultatet

ble 12,4 mill. kroner, hvorav 7,9 mill. kroner er frigjort premiereserve fra uførereformen i 2015. Beløpet ble i 2015 tilført premiereserven, men i 2016 tilbakeført til risikoresultatet.

Renteresultatet er i sin helhet dekket ved inntektsføring av tilleggsavsetninger. Av risikoresultatet er 6,2 mill. kroner disponert til premiefond og samme beløp til risikoutjevningsfond. Etter disponeringer er det forsikringstekniske resultatet 7,4 mill. kroner.

Årets ikke-tekniske resultat (selskapsporteføljen) utgjorde 14,0 mill. kroner, slik at samlet resultat før skatt ble 21,4 mill. kroner. Av dette er 6,2 mill. kroner tilført risikoutjevningsfondet og det resterende er disponert til egenkapital.

Utsikter framover og forutsetning om fortsatt drift

Det er ikke inntruffet forhold av vesentlig betydning for resultat og finansiell stilling etter regnskapsårets slutt som ikke er omtalt i årsberetningen, og regnskapet er avlagt under forutsetning av fortsatt drift og at pensjonskassen drives under gjeldende regelverk og rammebetingelser. Pensjonskassen har ingen drift som anses å ha negativ innvirkning på det ytre miljø.

Styret legger vekt på å opprettholde en soliditet som gjør det mulig å ha en diversifisert aktivasammensetning. Målet er å kunne oppnå en fremtidig avkastning godt i overkant av grunnlagsrenten, med begrenset risiko. Pensjonskassens finansielle stilling anses å være tilfredsstillende og tilpasset investeringsstrategien og det etablerte opplegg for risikostyring.

Harstad, 23. mars 2017

Knut Håkon Brox
(styreleder)

Sigrid Ina Simonsen
(nestleder)

Jostein Rasmussen
(styremedlem)

Anniken Skogly
(styremedlem)

Eva Granås
(styremedlem)

Erling Høyer-Pettersen
(daglig leder)

Årsregnskap 2016

for

Harstad kommunale Pensjonskasse

Foretaksnr. 999304788

Harstad Kommunale Pensjonskasse

Resultat

	TEKNISK REGNSKAP	NOTE	31.12.2016	31.12.2015
	Tall i hele tusen			
1.	**Premieinntekter**			
1.1	Forfalte premier, brutto	17	115 740	100 889
1.2	- Avgitte gjenforsikringspremier	18	-65	-99
1.3	Overføring av premiereserve og pensjonskapital mv. fra andre forsikringsforetak/pensjonsforetak	19	0	1 371
	Sum premieinntekter for egen regning		**115 675**	**102 160**
2.	**Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen**			
2.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		27 395	23 691
2.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	2	5 442	4 531
2.4	Verdiendringer på investeringer		50 129	-22 556
2.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		-7 877	31 919
	Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen		**75 089**	**37 585**
4.	**Andre forsikringsrelaterte inntekter**		**0**	**23**
5.	**Pensjoner mv.**			
5.1	Utbetalte pensjoner mv.			
5.1.1	Brutto	20	-58 293	-53 901
	Sum pensjoner mv.		**-58 293**	**-53 901**
6.	**Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser**			
6.1	Endring i premiereserve mv.			
6.1.1	Til (fra) premiereserve mv., brutto	15	-76 296	-68 927
6.1.1.:	Endring i premiereserven - Oppreservering av premiereserven	15	0	-12 394
6.2	Endring i tilleggsavsetninger	15	7 479	-34 376
6.3	Endring i kursreguleringsfond	15	-44 629	34 556
6.4	Endring i premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	15,16	-27	-753
6.5	Overføring av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond fra andre forsikringsselskaper/pensjonsforetak	19	0	116
	Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		**-113 472**	**-81 777**
8.	**Midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser**			
8.2	Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene		-6 185	-4 609
	Sum midler tilordnet forsikringskontraktene - kontraktsfastsatte forpliktelser		**-6 185**	**-4 609**
9.	**Forsikringsrelaterte driftskostnader**			
9.1	Forvaltningskostnader		-1 077	-795
9.2	Forsikringsrelaterte adminstrasjonskostnader		-4 365	-4 212
	Sum forsikringsrelaterte driftskostnader	21	**-5 443**	**-5 006**
10.	**Andre forsikringsrelaterte kostnader**		**0**	**-3**
11.	**Resultat av teknisk regnskap**		**7 371**	**-5 528**

Harstad Kommunale Pensjonskasse

Resultat

	IKKE-TEKNISK REGNSKAP	NOTE	31.12.2016	31.12.2015
	Tall i hele tusen			
12.	**Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen**			
12.2	Renteinntekt og utbytte mv. på finansielle eiendeler		1 299	1 371
12.3	Netto driftsinntekt fra eiendom	**2**	5 442	4 531
12.4	Verdiendringer på investeringer		7 200	10 728
12.5	Realisert gevinst og tap på investeringer		91	-265
	Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen		**14 032**	**16 365**
15.	**Resultat av ikke-teknisk regnskap**		**14 032**	**16 365**
16.	**Resultat før skattekostnader**		**21 403**	**10 837**
17.	**Skattekostnader**	23	**0**	**0**
18.	**Resultat før andre resultatkomponenter**		**21 403**	**10 837**
20.	**TOTALRESULTAT**	22	**21 403**	**10 837**
	Overført fra/til risikoutjevningsfond		-6 185	-2 305
	Overført fra/til egenkapital		-15 218	-8 532
	SUM OVERFØRT	22	**-21 403**	**-10 837**

Harstad Kommunale Pensjonskasse

Balanse

	EIENDELER	NOTE	31.12.2016	31.12.2015
	EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
	Tall i hele tusen			
2.	**Investeringer**			
2.1	Bygninger og andre faste eiendommer			
2.1.1	Investeringseiendommer	2	94 500	89 000
2.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
2.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5	88 820	81 815
2.4.3	Utlån og fordringer og bankinnskudd	6	8 296	6 769
	Sum investeringer		**191 616**	**177 584**
3.	**Fordringer**			
3.1	Fordringer knyttet til premieinntekter		29	0
3.2	Andre fordringer		411	410
	Sum fordringer	**9**	**440**	**410**
	SUM EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN		**192 055**	**177 994**
	EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN			
6.	**Investeringer i kollektivporteføljen**			
6.1	Bygninger og andre faste eiendommer			
6.1.1	Investeringseiendommer	2	94 500	89 000
6.3	Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
6.3.1	Investeringer som holdes til forfall	3	30 728	0
6.4	Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
6.4.1	Aksjer og andeler (inkl. aksjer og andeler målt til kost)	4	381 322	352 206
6.4.2	Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	5	983 241	914 334
6.4.3	Utlån og fordringer og bankinnskudd	6	181 452	196 438
	Sum investeringer i kollektivporteføljen		**1 671 243**	**1 551 978**
	SUM EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJEN		**1 671 243**	**1 551 978**
	SUM EIENDELER		**1 863 299**	**1 729 972**

Harstad Kommunale Pensjonskasse

Balanse

	EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER *Tall i hele tusen*	NOTE	31.12.2016	31.12.2015
10.	**Innskutt egenkapital**			
10.1	Annen innskutt egenkapital		160 000	160 000
	Sum innskutt egenkapital		**160 000**	**160 000**
11.	**Opptjent egenkapital**			
11.1	Risikoutjevningsfond		8 490	2 305
11.2	Annen opptjent egenkapital		17 410	2 192
	Sum opptjent egenkapital		**25 899**	**4 496**
13.	**Forsikringforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser**			
13.1	Premiereserve mv.	15	1 525 368	1 449 073
13.2	Tilleggsavsetninger	15	56 783	64 262
13.3	Kursreguleringsfond	15	71 914	27 285
13.4	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.	15,16	8 688	9 053
	Sum forsikringsforpliktelser - kontraktsfastsatte forpliktelser		**1 662 754**	**1 549 674**
16.	**Forpliktelser**			
16.2	Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp		1 895	1 739
16.3	Andre forpliktelser		12 751	14 063
	Sum forpliktelser	10	**14 646**	**15 802**
	SUM EGENKAPITAL OG FORPLIKTELSER		**1 863 299**	**1 729 972**

Oslo, 23.mars 2017

Knut Håkon Brox
Styreleder

Sigrid Ina Simonsen
Styrets nestleder

Eva Mari Granås
Styremedlem

Anniken Skogly
Styremedlem

Jostein Andreas Rasmussen,
Styremedlem

Erling Høyer-Pettersen
Daglig leder

Harstad Kommunale Pensjonskasse

EGENKAPITAL OG ANSVARLIG LÅNEKAPITAL	2016	2015
Tall i hele tusen		
Innskutt egenkapital 01.01	160 000	160 000
Innbetalt i året	0	0
Innskutt egenkapital 31.12	**160 000**	**160 000**
Annen opptjent egenkapital 01.01	2 192	-6 340
Tilført egenkapital/resultat belastet ved disponering	15 218	8 532
Annet opptjent egenkapital 31.12	**17 410**	**2 192**
Risikoutjevningsfond 01.01	2 305	0
Disponert til/fra overskudd risikoresultat	6 185	2 305
Risikoutjevningsfond 31.12	**8 490**	**2 305**

Harstad Kommunale Pensjonskasse

KONTANTSTRØMOPPSTILLING	2016	2015
Tall i hele tusen		
Kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter		
Innbetalt premie/premiefond	109 134	94 676
Utbetalte pensjoner	-58 293	-53 901
Tilflytting overført fra andre forsikringsselskaper	0	1 512
Årets forsikringsrelaterte kostnader, inkl. reassuranse	-5 508	-5 106
Endringer i debitorer/kreditorer	766	12 503
Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	**46 100**	**49 685**
Kontantstrømmer fra investeringsaktiviteter		
Netto finansinntekter	31 792	65 797
Netto investert i aksjer/aksjefond	-6 836	-47 337
Netto investert i rentepapirer	-82 591	-135 641
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	**-57 635**	**-117 181**
Netto kontantstrøm for perioden	**-11 536**	**-67 496**
Likviditetsbeholdning 1.1.	190 675	258 171
Likviditetsbeholdning 31.12.	**179 139**	**190 675**

NOTE 1 - PRINSIPPNOTE

Regnskapet er avlagt i samsvar med norsk regnskapslov og grunnleggende regnskapsskikk i Norge, samt satt opp i henhold til gjeldende forskrift fastsatt av Finansdepartementet 20. desember 2011 med hjemmel i lov av 17. juli 1998 om årsregnskap mv.

Finansielle eiendeler

Finansielle instrumenter måles og innregnes i samsvar med IAS 39, som deler finansielle eiendeler inn i følgende kategorier:

Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet
Investeringer som holdes til forfall
Utlån og fordringer

Regnskapsprinsipper for pensjonskassens kategorier av finansielle eiendeler beskrives nærmere i de følgende avsnitt.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler måles til virkelig verdi med verdiendring over resultatregnskapet og består av investeringer i aksjer, aksjefond og hedgefond. Virkelig verdi på børsnoterte aksjer og andeler verdsettes til sluttkurs fastsatt av Oslo Børs eller tilsvarende markedsplasser for utenlandske investeringer. Virkelig verdi av øvrige aksjer og andeler fastsettes ved bruk av anerkjente verdsettelsesteknikker.

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning

Obligasjoner og andre verdipapir med fast avkastning måles til virkelig verdi med verdiendringer over resultatet og består av obligasjoner og rentefond. Virkelig verdi på noterte investeringer fastsettes til offentlige omsetningskurser. For investeringer hvor det ikke foreligger omsetningskurs, beregnes kursen ut fra avkastningskurven for verdipapirets respektive sektor.

Investeringseiendommer

Investeringseiendom består av eiendom som er anskaffet for verdistigning på kapital, opptjening av leieinntekter eller begge deler. Investeringseiendommer regnskapsføres til virkelig verdi i samsvar med virkelig verdimodellen i IAS40. Avkastning og verdiendringer i virkelig verdi resultatføres i den perioden det oppstår.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner og andre finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer og bestemt innløsningsdato hvor pensjonskassen har intensjon om og evne til å holde investeringen til forfall, er klassifisert som investeringer holdt til forfall. Disse investeringene regnskapsføres til amortisert kost basert på internrentemetoden. Nedskrivning av investeringer som holdes til forfall gjennomføres over resultatet dersom det foreligger vesentlig eller varig verdifall.

Utlån og fordringer

Finansielle eiendeler med faste eller bestembare kontantstrømmer som ikke er notert i et aktivt marked, er klassifisert som utlån og fordringer. Finansielle eiendeler klassifisert som utlån og måles til amortisert kost ved hjelp av en effektiv rentemetode. Nedskrivning av utlån og fordringer gjennomføres over resultatet dersom det foreligger objektive indikasjoner på verdifall.
Pensjonskassen har for tiden ingen investeringer som er klassifisert som utlån og fordringer.

Valutaomregning av transaksjoner i utenlandsk valuta

Transaksjoner i utenlandsk valuta omregnes til kursen på transaksjonstidspunktet. Markedsverdi for finansielle eiendeler og pengeposter i utenlandsk valuta omregnes til norske kroner ved å benytte balansedagens kurs. Valutarisiko knyttet til utenlandske eiendeler er søkt redusert med finansielle derivat.

Forvaltning av kunde- og selskapsporteføljen

Pensjonskassens eiendeler forvaltes separat for kunde- og selskapsporteføljen. Reallokeringer som følge av resultatdisponering foretas ved bankoverførsel mellom porteføljene.

Forsikringsmessige forpliktelser

Premiereserve

Premiereserve er kontantverdien av totale pensjonsforpliktelser med fradrag for kontantverdien av fremtidige premier regnet etter lineær premie- og reserveberegning.
Premiereserven er oppreservert til nytt dødelighetsgrunnlag K2013, som ble innført fra 01.01.14 i henhold til pålegg fra Finanstilsynet.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetning er avsetning som skal dekke forpliktelser knyttet til forventede, ikke-meldte, erstatningstilfeller som er inntruffet innen regnskapsårets slutt.

Tilleggsavsetninger

Pensjonskassen har anledning til å foreta tilleggsavsetninger for å sikre soliditeten. Tilleggsavsetninger kan normalt utgjøre inntil 12 % av premiereserven, og kan benyttes til dekning av fremtidig negativt finansresultat i forhold til pensjonskassens grunnlagsrente og visse typer endringer i det aktuarielle grunnlaget.

Kursreguleringsfond
Årets endringer i urealiserte verdier knyttet til investeringer vurdert til virkelig verdi i kundeporteføljen avsettes til kursreguleringsfond og inngår således ikke i årets resultat. Dersom virkelig verdi av eiendelene i kundeporteføljen viser en akkumulert netto mindreverdi kostnadsføres dette tapet.

Premiefond
Premiefondet er innbetalt/opptjente midler som kan benyttes til dekning av fremtidig premie og sikring av reguleringstillegg til pensjoner. Fondet blir tilført 2,0 % årlig rente.

Risikoutjevningsfond
Dersom risikoresultatet er positivt, kan inntil 50 % av dette avsettes til risikoutjevningsfondet. Dette fondet kan i senere år benyttes til dekning av negativt risikoresultat. Bevegelser i risikoutjevningsfondet føres som en resultatdisponering.

Premieinntekter
Bruttopremier inntektsføres med de beløp som forfaller i året. Avgitt gjenforsikring fremkommer som egen linje i resultatregnskapet. Periodisering av opptjent premie ivaretas ved avsetning til premiereserve i forsikringsfondet.

Netto inntekter fra investeringer
Netto inntekter fra investeringer inneholder både realiserte poster og urealiserte verdiendringer. Netto inntekter fra investeringer fordeles mellom investeringer i kollektivporteføljen og investeringer i henhold til investeringen som ligger i de ulike porteføljene.

Erstatningsytelser og forsikringstilfeller
Erstatningsytelser kostnadsføres med forfalte beløp. Ved dødsfall avsettes fulle premiereserver for nye barne- og ektefellepensjoner. Ved uførehendelser avsettes det etter karensperiodens utløp fulle premiereserver for å dekke uførepensjon og premiefritak for alderspensjon, ektefelle- og barnepensjoner. For uførehendelser som kan ha oppstått og hvor karensperioden ikke er avløpt, avsettes periodens opptjente risikopremie for uførepensjoner som IBNR (inntrufne, ikke rapporterte uføretilfeller).

Regnskapsmessig behandling av flytting
Overføring av premiereserve ved flytting føres for mottatte reserver som premieinntekter og for avgitte reserver som erstatning. Resultatføringen skjer på det tidspunktet risikoen overføres. Flyttebeløpet inkluderer også andel av tilleggsavsetning, kursreserver og årets resultat.
Fratrådte medlemmer flyttes ikke ut av pensjonskassen, men blir stående med oppsatte rettigheter fram til pensjoneringstidspunkt. Flytting skjer således kun dersom hele enheter i kommunen flytter sine medlemmer over i annen forsikringsordning med tilsvarende vilkår. Hele den opptjente reserve vil da bli overført.

Skatt
Skattekostnadene i resultatregnskapet består av alminnelig inntektsskatt og formueskatt.
Skattekostnad knyttet til alminnelig inntektsskatt består av betalbar skatt og årets endring i balanseført utsatt skatt/skattfordel. Utsatt skatt/skattefordel beregnes ut fra skattbare midlertidige forskjeller utenfor fritaksmetoden i selskapsporteføljen. Midlertidige forskjeller i kundeporteføljen har ikke sannsynlig fremtidig utnyttelse da disse vil gå til forsikringstekniske avsetninger når disse blir realisert.
Formueskatt beregnes skattemessig netto formue fastsatt i henhold til skatteloven kapittel 4. Skattesats for formuesskatt er 0,15 % for

NOTE 2 - BYGNINGER OG ANDRE FASTE EIENDOMMER

Harstad Kommunale Pensjonskasse eier 8 av 23 seksjoner i Harstad Kulturhus. Pensjonskassens seksjoner utgjør total 5.672 m2 (BRA) tilsvarende omtrent 50 % av hele Kuturhuset. Eiendommen er organisert i Sameiet Harstad Kulturhus.

Balanseførte verdi per 31.12

	Inngående balanse 01.01.	Tilgang/avgang i året	Akk. Balanseført verdireg. i året	Resultatført verdireg. i året	Utgående balanse 31.12
Havnegata 3, seksjon 1,2,3,4,6,7,10 og 11	178 000	0	11 000	0	189 000
Sum		**0**	**11 000**	**0**	**189 000**
Andel selskapsportefølje					*94 500*
Andel kollektivportefølje					*94 500*

Spesifikasjon av netto driftsinntekter per 31.12

	Leie inntekter	Verdi regulering	Netto drifts kostnader	Sum
Havnegata 3, seksjon 1,2,3,4,6,7,10 og 11	10 884	0	0	10 884
Sum	**10 884**	**0**	**0**	**10 884**
Andel selskapsportefølje				*5 442*
Andel kollektivportefølje				*5 442*

Pensjonskassens seksjoner er i sin helhet utleid til Harstad kommune med en leieavtale som løper ut 2043. Leien reguleres årlig med 100 % av endringen i konsumprisindeksen. Leien kan reforhandles til markedsleie hvert 10. år - første gang med virkning fra 2023. Leietaker dekker alle driftskostnader knyttet til eiendommen. Avtalt leienivå før konsumprisregulering er 7,7 mill. kroner for 2013, 8,2 mill. kroner i 2014, 8,7 mill. kroner i 2015 og deretter 10,17 mill. kroner. Konsumprisregulert leie for 2016 utgjør 10,9 mill. kroner.

For Harstad Kommunale Pensjonskasse anses Harstad kommune som "nærstående part" i regnskapslovens forstand. Seksjonene er overdratt pensjonskassen som tingsinnskudd til markedsverdi. Markedsverdien ble fastsatt ved takst av uavhengig takstmann, der prinsippene i Finanstilsynets rapport Verdsettelse av investeringseiendommer er lagt til grunn.

Eiendommen regnskapsføres til virkelig verdi ihht. årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak § 3-4 nr 1 og IAS 40. Eiendomsverdien i regnskapet er basert på en verdsettelse av Takstingeniør Tore Rekkedal i desember 2016. Takstingeniøren er lokal og uavhengig av både pensjonskassen og leietaker. Til grunn for verdsettelsen ligger en neddiskontering av fremtidige kontantstrømmer i den avtalte leiekontrakten korrigert for antatt markedsleie ved kontraktsutløp. Verdsettelsen av eiendommen tilsvarer et realavkastningskrav på 6,0% på dagens leienivå.

NOTE 3 - FINANSIELLE EINDELER SOM MÅLES TIL AMORTISERT KOST

Obligasjoner - hold til forfall

	Pålydende verdi	Kostpris	Amortisert	Markedsverdi	Mer/mindre-
Helsehuset 1 AS 16/26 3,70%	30 700	30 700	30 728	30 828	100
Sum obligasjoner hold til forfall		**30 700**	**30 728**	**30 828**	**100**
Andel selskapsportefølje			*0*		
Andel kollektivportefølje			*30 728*		

Total andel obligasjoner som holdes til forfall	**30 728**
Selskapsportefølje	0
Kollektivportefølje	30 728

Beholdningsendringer	
Inngående balanse 01.01	0
Tilgang	30 700
Avgang	0
Amortisering	28
Utgående balanse 31.12	**30 728**

Pålydende verdi er TNOK 30.700 hvilket gir en forskjell mot balanseført på TNOK 0. 0 % av balanseført verdi er børsnoterte verdipapirer. Gjennomsnittlig effektiv rente er 3,7 % beregnet ut fra gjennomsnittlig beholdning Porteføljen forvaltes av Pareto Alternative Investments.

NOTE 4 - AKSJER OG ANDELER

Andeler i aksjefond

	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-verdi
Danske Invest Norske Aksjer Institusjon II	61 519	92 839	31 320
Delphi Europe	31	32	1
KLP Aksje Europa Indeks II	44 644	50 172	5 528
KLP Aksje Global Indeks I	41 230	80 806	39 576
Nordea 1 - Stable Emerging Markets Equity BI-NOK	40 000	41 767	1 767
Sum andeler i aksjefond	**187 424**	**265 617**	**78 193**
Andel selskapsportefølje		*0*	
Andel kollektivportefølje		*265 617*	

Andeler i eiendomsfond

	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	338	345	7
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	32 808	34 135	1 327
Pareto Eiendomsfelleskap II AS	784	812	29
Pareto Eiendomsfelleskap II IS	77 578	80 413	2 836
Sum andeler i eiendomsfond	**111 507**	**115 706**	**4 198**
Andel selskapsportefølje		*0*	
Andel kollektivportefølje		*115 706*	

Total andel aksjer og andeler	**381 322**
Selskapsportefølje	0
Kollektivportefølje	381 322

Aksjefond er bokført og verdsatt til markedsverdi. 69,7 % av balanseført verdi er børsnoterte verdipapirer.

Risikoprofil aksjer
Harstad Kommunale Pensjonskasse har gjennom året hatt aksjeeksponering gjennom fem norske og et utenlandsk aksjefond. Fem av aksjefondene har hatt sin markedseksponering i utlandet, mens det siste aksjefondet pensjonskassen har er eksponert mot det norske aksjemarkedet. Den samlede aksjeeksponeringen har variert mellom 14 % og 17 % året gjennom. Summen av enkeltaksjer og aksjefond utgjorde ved utgangen av 2016 14,3 % av totalporteføljen. Hovedvekten av aksjeeksponeringen er mot det globale aksjemarkedet. Pensjonskassens aksjeinvesteringer er bredt diversifisert.

NOTE 5 - OBLIGASJONER OG ANDRE VERDIPAPIRER MED FAST AVKASTNING

Andeler i obligasjons- og rentefond

	Pålydende	Kostpris	Markedsverdi	Mer/mindre-verdi	Påløpte renter
Nordea Likviditet III		44 762	44 990	228	0
Nordea Likviditet Pluss		79 502	79 684	182	0
Danske Invest Norsk Obligasjon Institusjon		110 916	108 901	-2 015	0
DNB FRN 20		108 969	108 522	-447	0
DNB Obligasjon (III)		112 066	110 144	-1 922	0
DNB Obligasjon 20 (IV)		110 698	107 937	-2 761	0
Nordea Likviditet Pensjon		118 551	118 113	-437	0
Alfred Berg Nordic Investment Grade Class I NOK D		113 851	108 940	-4 912	0
DNB High Yield		78 044	75 215	-2 829	0
Nordea 1- European High Yield Bond Fund HBI NOK		56 359	60 397	4 038	0
Nordea 1 - US High Yield Bond Fund HBIN- NOK		60 000	60 398	398	0
Holberg Likviditet		48 079	48 024	-55	0
Nordea Likviditet Pensjon		20 682	20 726	44	0
Barings European Loan Fund Tranche B (NOK) Accumulating Shares		20 000	20 070	70	0
Sum andeler i obligasjons- og rentefond		**1 082 478**	**1 072 061**	**-10 417**	**0**
Andel selskapsportefølje			*88 820*		*0*
Andel kollektivportefølje			*983 241*		*0*

Total andel obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	**1 072 061**
Selskapsportefølje	88 820
Kollektivportefølje	983 241

Obligasjons- og rentefond er verdsatt til markedspris.

NOTE 6 - UTLÅN OG FORDRINGER

	2016
Bankinnskudd	179 139
Fordring på selskap	10 609
Sum utlån og fordringer	**189 748**
Andel selskapsportefølje	8 296
Andel kollektivportefølje	181 452

Per 31.12 utgjorde bundne midler på skattetrekkskontoen TNOK 1 626.

NOTE 7 - HIERARKIET, FINANSIELLE INSTRUMENTER MÅLT TIL VIRKELIG VERDI OVER RESULTAT

	Nivå 1 Børsnoterte priser	Nivå 2 Observerbar input	Nivå 3 Ikke observerbar input	Balanseført verdi per 31.12
Aksjer og andeler	0	265 617	115 706	381 322
Obligasjoner	0	1 072 061	0	1 072 061
Bank	0	189 748	0	189 748
Derivater	0	0	0	0
Totalt	**0**	**1 527 425**	**115 706**	**1 643 131**

NOTE 8 - FINANSIELL RISIKO

Finansiell risiko
Finansiell risiko er knyttet til investeringer i aksjer og rentebærende verdipapirer. Investeringer foretas i verdipapirfond og diskresjonært forvaltede porteføljer. Den finansielle risikoen omfatter markeds-, rente-, kreditt-, valuta- og likviditetsrisiko. Gjeldende finansstrategi setter rammer for den løpende risikotagningen.

Markedsrisiko
Pensjonskassens største risiko ansees å være markedsrisiko, dvs. risikoen for fall i eiendelenes verdier. Markedsrisikoen knyttet til pensjonskassens investeringer estimeres ved bruk av definerte stressparametere for hver aktivaklasse samt forutsetninger om hvordan utviklingen i de ulike aktivaklassene samvarierer. Forholdet mellom bufferkapital og markedsrisiko følges løpende, og uttrykkes gjennom utnyttelse av bufferkapitalen. Det er etablert toleransegrenser for utnyttelse av bufferkapitalen med tilhørende tiltak. Bufferkapitalutnyttelsen per 31.12.2016 er vurdert som tilfredsstillende.

Renterisiko
Pensjonskassen har ved utgangen av 2016 investeringer i rentebærende verdipapirer på MNOK 1062. Pensjonskassen hadde en moderat renterisiko ved utgangen av året. Markedsverdivektet durasjon er på 1,0 år. Porteføljeverdien vil falle med ca MNOK 10,6 ved et parallelt skift i rentekurven på +1 %. Verdien vil stige tilsvarende ved et rentefall.

Kredittrisiko
Pensjonskassens kredittrisiko ansees som moderat. Kredittrisikoen styres gjennom rammer for største engasjement og rating. Pensjonskassens renteinvesteringer er primært innenfor verdipapirer med god forventet kredittrisiko ("investment grade"). Premien innbetales forskuddsvis eller dekkes fra premiefondet slik at pensjonskassens kredittrisiko mot foretakene den er opprettet for, ansees å være liten.

Valutarisiko
Pensjonskassens netto tilgodehavende i norske kroner skal til enhver tid minst motsvare 70 % av de forsikringstekniske avsetninger. Pensjonskassen er pr. 31.12.2016 eksponert for valutarisiko gjennom fire av sine aksjefond som investerer i utlandet. Disse utgjør 6,6 % av forvaltningskapitalen.

Likviditetsrisiko
Likviditetsrisikoen i pensjonskassen vurderes som lav, da en til enhver tid har kortsiktige plasseringer som overstiger kortsiktige forpliktelser. Plasseringene ansees å være tilstrekkelig likvid. Pensjonskassen har i tråd med gjeldene forskrift, utarbeidet en egen likviditetsstrategi.

NOTE 9 - FORDRINGER

	2016	2015
Premiefordringer	29	0
Fordringer på forvalter	411	410
Andre fordringer	0	0
Sum fordringer	**440**	**410**

NOTE 10 - AVSETNING FOR FORPLIKTELSER

	2016	2015
Forfalte, ikke betalte pensjoner og utløsningsbeløp	1 895	1 739
Skyldig offentlige avgifter	1 548	1 531
Gjeld til andre	11 203	12 532
Sum avsetning for forpliktelser	**14 646**	**15 802**

NOTE 11 - SOLVENSMARGIN

	2016	2015
Innskutt kjernekapital	160 000	160 000
Opptjent egenkapital	17 410	2 192
Ansvarlig lånekapital	0	0
Fradrag urealisert verdi selskapsportefølje	0	0
Netto ansvarlig kapital	177 410	162 192
50 % av risikoutjevningsfond	4 245	1 152
50 % av tilleggsavsetning	28 391	32 131
Sum annen solvensmarginkapital	32 636	33 283
Solvensmarginkapital	210 046	195 475
Minstekrav til solvensmargin	61 187	59 869
Samlet solvensmarginkapital i % av solvensmarginkrav	343 %	327 %

NOTE 12 - KAPITALAVKASTNING

Kapitalavkastning på kollektivporteføljen

	2016	2015	2014	2013
Verdijustert avkastning	4,8 %	2,6 %	8,1 %	6,0 %
Bokført avkastning	1,9 %	4,9 %	5,3 %	3,7 %

Kapitalavkastning på selskapsporteføljen

	2016	2015	2014	2013
Verdijustert avkastning	7,9 %	10,2 %	4,3 %	7,6 %
Bokført avkastning	7,9 %	10,2 %	4,3 %	7,6 %

NOTE 13 - BESKRIVELSE AV PENSJONSORDNINGENE

Pensjonskassen forvalter tjenestepensjonsordningene for for Harstad kommune, og ble opprettet med virkning fra 01.01.2013. I tillegg til Harstad kommune forvalter også pensjonskassen tjenestepensjonsordningene for Harstad kirkelige fellesråd og HRS Husholdning AS.

Antall medlemmer i pensjonsordningene fordeler seg på:

Aktive	2 244
Oppsatte rettigheter	3 993
Uførepensjonister	464
Alderspensjonister	816
Ektefellepensjonister	105
Barnepensjonister	10
AFP	39
Totalt forsikrede	**7 671**

Pensjonsordningen tilsvarer ytelsene i den offentlige tjenestepensjonsordningen slik den er hjemlet i Hovedtariffavtalen for kommunalt ansatte. Ordningen er en brutto ytelsesordning med en ytelsesplan som sammen med ytelser fra NAV sikrer 66 % av pensjonsgrunnlaget ved 30 års opptjeningstid. Ordningen er dog levealderjustert etter regelverket for offentlig pensjon. Pensjonskassens ytelser er alders-, uføre-, etterlatte - og barnepensjon. Pensjonene reguleres i henhold til regelverket for offentlig pensjon. Ordningen finansieres ved at medlemmene innbetaler 2 % av pensjonsgrunnlaget. Det øvrige premiebehovet dekkes av arbeidsgiver.

NOTE 14 - VIRKNINGEN AV ENDRINGER I FORUTSETNINGER I PENSJONSORDNINGEN

Effekten av en umiddelbar 25 prosent økning i uførehyppigheten vil med dagens bestand innebære en belastning på 2,66 millioner kroner på årets risikoresultat. Effekten av en permanent økning på 15 prosent i uførehyppigheten vil være en økning i premiereserven på 4,57 millioner kroner. Tilsvarende vil en permanent 10 prosent reduksjon i dødeligheten med dagens bestand innebære en økning i premiereserven på 29,65 millioner kroner.

NOTE 15 - ENDRINGER I FORSIKRINGSMESSIGE FORPLIKTELSER

	Premiereserve	Tilleggs-avsetning	Kursreg. fond	Premiefond, innskuddsfond og fond for regulering av pensjoner mv.
1. Inngående balanse	**1 449 073**	**64 262**	**27 285**	**9 053**
2. Resultatføre endringer i forsikringsforpliktelser				
2.1. Netto resultatførte avsetninger	76 296	-7 479	44 629	27
2.2. Overskudd på avkastningsresultatet				
2.3. Risikoresultat tilordnet forsikringskontraktene				6 185
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser	76 296	-7 479	44 629	6 212
3. Ikke resultatførte endringer i forsikringsforpliktelser				
3.1. Overføringer mellom fond				
3.2. Overføringer til/fra selskapet				-6 577
Sum ikke resultatførte endringer i	0	0	0	-6 577
4. Utgående balanse	**1 525 368**	**56 783**	**71 914**	**8 688**

NOTE 16 - PREMIEFOND

	2016	2015	2014
Premiefond 01.01.	**9 053**	**9 879**	**16 728**
Innbetalt til premiefond	109 134	94 676	104 112
Overført fra andre ordninger	0	25	1 826
Belastet premie	-115 740	-100 889	-122 630
Fordring premie	29	0	2 846
Garantert rente	27	753	269
Overskuddsdisponering	6 185	4 609	6 728
Premiefond 31.12.	**8 688**	**9 053**	**9 879**

Fordeling premiefond per medlemsselskap:	**2016**	**2015**	**2014**
Harstad kommune	6 672	6 947	8 549
PPD	233	107	48
Harstad Kirkelig Fellesråd	1 622	1 832	1 282
HRS	160	167	0
	8 688	**9 053**	**9 879**

NOTE 17 - SPESIFIKASJON AV PREMIEINNTEKTER

	2016	2015
Brutto forsikringsteknisk premie	110 923	94 096
Administrasjonspremie	4 817	6 793
Sum forfalt premie	**115 740**	**100 889**

NOTE 18 - GJENFORSIKRING

Pensjonskassen har inngått katastrofereassuranseavtale med Arch Re. Forsikringen dekker utbetalinger ved død og uførhet forårsaket av én hendelse der to eller flere personer dør eller blir ufør. Maksimal erstatning er 50 mill. kroner med en egenandel på 1 mill. kroner. Premie for 2016 var 65 tusen kroner.

NOTE 19 - OVERFØRINGER FRA ANDRE PENSJONSINNRETNINGER

	2016	2015
Overført premiereserve fra andre	0	1 371
Overført andre avsetninger fra andre	0	116
Sum overført til andre	**0**	**1 486**

NOTE 20 - SPESIFIKASJON AV UTBETALTE PENSJONER

	2016	2015
Alderspensjoner	41 069	37 059
Etterlattepensjoner	3 815	3 947
Uførepensjoner	14 787	15 295
Barnepensjoner	247	260
Pensjon utbetalt av andre	0	0
Avgitt samordning pensjoner	2 531	1 675
Mottatt samordning pensjoner	-4 155	-4 335
Sum pensjoner	**58 293**	**53 901**

NOTE 21 - FORVALTNINGS- OG ADMINISTRASJONSKOSTNADER

	2016	2015
Kundeportefølje		
Honorar og omkostninger verdipapirer	1 077	795
Honorar administrasjon og daglig ledelse	2 821	3 502
Honorar administrasjon øvrig	582	225
Honorar lovpålagt revisjon inkl.mva	50	56
Styrehonorar, inkl AGA	316	218
Kontingent, inkl. finanstilsynsavgift	167	122
Andre administrative kostnader	429	89
Sum administrasjonskostnader kollektivportefølje	**5 443**	**5 006**

NOTE 22 - RESULTATANALYSE OG OVERSKUDDSDELING

	2016	2015
Risikoresultat før reassuranse	**12 435**	**7 086**
Reassuranse premie	-65	-99
Reassuranse erstatninger	0	0
Reassuranseresultat	**-65**	**-99**
Netto risikoresultat etter reassuranse	**12 370**	**6 987**
Endring i erstatningsreserve	0	0
Annet	0	0
Risikoresultat	**12 370**	**6 987**
Renteresultat		
Netto finansinntekter		
Herav til kollektivporteføljen	75 089	37 605
(Til)/fra Kursreguleringsfond	-44 629	34 556
Sum garanterte renter reserve	-37 912	-36 738
Garanterte renter premiefond	-27	-753
Garanterte renter pensjonistenes overskuddsfond	0	0
Renteresultat	**-7 479**	**34 670**
Kostnadsresultat		
Resultat administrasjonsreserve	6 628	9 004
Resultat driftskostnader inkl forvaltningskostnader	-5 443	-5 006
Administrasjonsresultat	**1 185**	**3 997**
Samlet resultat	**6 076**	**45 655**
Premie for renterisiko	0	0
Fortjenestemargin for forsikringsrisiko	0	0
Fra/til tilleggsavsetninger	7 479	-34 260
Netto resultat	**13 555**	**11 395**
Disponering av tekniske resultater		
til premiefond	-6 185	-4 609
til oppreservering	0	-12 314
Resultat teknisk regnskap etter disponeringer over resultat	**7 371**	**-5 528**
Teknisk resultat fra regnskap	7 371	-5 528
Ikke-teknisk resultat	14 032	16 365
Resultat før skatt	**21 403**	**10 837**
Skattekostnad	0	0
Resultat før andre resultatkomponenter	**21 403**	**10 837**
Totalt resultat	**21 403**	**10 837**
Disponert til/fra risikoutjevningsfond	-6 185	-2 305
Disponert til/fra egenkapital	-15 218	-8 532

NOTE 23 - SKATT

Grunnlag for skattekostnad, endring i utsatt skatt og betalbar skatt

	31.12.2016	01.01.2016
Resultat før skattekostnad	21 403	10 837
+/- Permanente forskjeller	51	-26 270
+/- Endring i midlertidige forskjeller	-65 821	35 827
Benyttet fremførbart underskudd	0	-20 394
= Grunnlag for årets skattekostnad	**-44 367**	**0**

Forskjeller som ikke inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	17 410	2 192
Forskjeller som inngår i grunnlag utsatt skatt/skattefordel	59	-1 641
Fremførbart underskudd	-91 785	-47 418
= Grunnlag for årets utsatt skatt	**-91 725**	**-49 059**

Pensjonskassen bokfører ikke utsatt skattefordel da de ikke kan sannsynliggjøre bruken av denne.

Grunnlag formueskatt	**-165 121**	**-66 025**
Årets avsatte betalbare skatt	0	0
Endring utsatt skatt	0	0
Korreksjon tidligere år	0	0
Årets skattekostnad	**0**	**0**

NOTE 24 - TRANSAKSJONER MED NÆRSTÅENDE PARTNER

Pensjonskassen har mottatt innbetaling til premiefond/premie fra sine medlemselskap i 2016 på TNOK 109 134.

Pensjonskassens seksjoner er i sin helhet utleid til Harstad kommune med en leieavtale som løper ut 2043. Leien reguleres årlig med 100 % av endringen i konsumprisindeksen. Leien kan reforhandles til markedsleie hvert 10. år - første gang med virkning fra 2023. Leietaker dekker alle driftskostnader knyttet til eiendommen. Avtalt leienivå etter konsumprisregulering var 9,1 mill. kroner i 2015. I 2016 - 2022 er regulert leie 10,9 mill. kroner med konsumpris lik november 2015.

NOTE 25 - ANSATTE, YTELSER OG LÅN TIL LEDENDE PERSONER

Pensjonskassen hadde ingen ansatte i 2016.

Honorar til styremedlemmer for 2016 utgjorde 316 TNOK.

		Styrehonorar (TNOK)
Knut Håkon Brox	Styrets leder	93
Sigrid Ina Simonsen	Styrets nestleder	31
Jostein Andreas Rasmussen	Styremedlem	20
Eva Granås	Styremedlem	35
Anniken Skogly	Styremedlem	20
Rita Ingvild Isaksen Hansen	Varamedlem	5
Åge Lamo	Varamedlem	29
Kirsten Slagstad	Varamedlem	6
John Gabrielsen Rørnes	Varamedlem	5
Rolf Bendiksen	Varamedlem	35
Eivind Stene	Varamedlem	5
Hanne C.S. Iversen	Tidl. nestleder	10
Halvar Johan Hansen	Tidl. Styremedl.	8
Hilde Svenning	Tidl. Styremedl.	15

Daglig leder er ansatt i pensjonskassen i 50 % stilling. Funksjonen deles med Tromsø kommunale pensjonskasse, som ivaretar arbeidsgiveransvaret. Han mottar ikke godtgjørelse direkte fra pensjonskassen. Styremedlemmer eller daglig leder har ikke lån, opsjonavtale, etterlønnsavtale, pensjonsavtale eller andre godtgjørelse fra pensjonskassen ut over det som følger av tjenestepensjonsordningen som forvaltes i Harstad Kommunale Pensjonskasse.

Enter Revisjon

Enter Revisjon Hålogaland AS

Asbjørn Selsbanes gate 2
Postboks 853, 9488 Harstad
Telefon: 77 00 34 00

epost: harstad@enter-revisjon.no
Org. no: 997 398 610 MVA

Til styret i

Harstad Kommunale Pensjonskasse

Uavhengig revisors beretning

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert Harstad Kommunale Pensjonskasses årsregnskap som viser et overskudd på kr 21 403 000. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2016, resultatregnskap, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening er det medfølgende årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettvisende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2016, og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i Revisors oppgaver og plikter ved revisjon av årsregnskapet. Vi er uavhengige av selskapet slik det kreves i lov og forskrift, og har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Ledelsen er ansvarlig for øvrig informasjon. Øvrig informasjon består av årsberetningen, men inkluderer ikke årsregnskapet og revisjonsberetningen.

Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke øvrig informasjon, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese øvrig informasjon med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom øvrig informasjon og årsregnskapet, kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon.

Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen inneholder vesentlig feilinformasjon er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettvisende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig

for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avviklet.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål med revisjonen er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon som eksisterer. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon blir vurdert som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke økonomiske beslutninger som brukerne foretar basert på årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i regnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll.

- opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.

- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.

- konkluderer vi på hensiktsmessigheten av ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen ved avleggelsen av regnskapet, basert på innhentede revisjonsbevis, og hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i regnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifiserer vår konklusjon om årsregnskapet og årsberetningen. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet inntil datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke fortsetter driften.

- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet representerer de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettvisende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen og til hvilken tid revisjonsarbeidet skal utføres. Vi utveksler også informasjon om forhold av betydning som vi har avdekket i løpet av revisjonen, herunder om eventuelle svakheter av betydning i den interne kontrollen.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Harstad 29. mars 2017
Enter Revisjon Hålogaland AS

Jon Arne Torbergsen
Statsautorisert revisor

GABLER

Til Styret i Harstad kommunale pensjonskasse

AKTUARERKLÆRING FOR 2016

Gabler Pension Services AS er ansvarshavende aktuar for Harstad kommunale pensjonskasse. Undertegnede utøver arbeidet på vegne av Gabler Pension Services AS.

Som pensjonskassens ansvarshavende aktuar skal Gabler Pension Services AS sørge for at pensjonskassen til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte. I henhold til dette har vi vurdert den forsikringstekniske situasjon for Harstad kommunale pensjonskasse for 2016.

Rimeligheten i fordelingen i henhold til Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-13 (Tilordning av avkastning, overskudd) og § 3-14 (Overskudd på risikoresultat) er vurdert i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-18 a) (Anvendelse av overskudd tilordnet kontrakten).

Pensjonskassen har benyttet pristariffer som er meldt til Finanstilsynet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-7 (Meldeplikt og tilsyn med pristariffer).

Premiereserven for de kontraktfastsatte forpliktelsene er beregnet i samsvar med Lov om Forsikringsvirksomhet § 3-9 (Premiereserve knyttet til kontraktfastsatte forpliktelser).

Etter vår vurdering er disse forhold i samsvar med lov og forskrifter, og pensjonskassen oppfyller gjeldende krav til avsetninger.

Oslo, 23. mars 2017
Gabler Pension Services AS

Irene Byermoen

Irene Byermoen
Aktuar